

ลำขำนครธรรม : 13 ปี แห่งการต่อสู้กับนายราเกษ

จุลสิงห์ วสันตสิงห์¹

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 วรรคท้าย กำหนดว่า ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา ดังนั้น หน้าที่ในการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนจึงเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการซึ่งกำหนดไว้ชัดเจนตามกฎหมาย

หากถามว่าการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาในประเทศไทยปกติหรือไม่ ก็ตอบได้ว่าต่างกันเหมือนอ่านหนังสือคนละเล่ม เพราะการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นเป็นการดำเนินคดีตามกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งนักกฎหมายไทยย่อมไม่มีความคุ้นเคยด้วย นอกจากนั้นการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนยังต้องดำเนินการตามหลักสากลว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและตามสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องซึ่งย่อมแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศคู่สัญญา เจอนไขที่แตกต่างกันดังกล่าวทำให้การดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกษ ลักเสนา มีความยากเย็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ยังไม่นับข้อเท็จจริงที่ว่านายราเกษ ลักเสนา เป็นบุคคลที่มีความฉลาดเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ขนาดที่นายเกริกเกียรติ ชาลีจันทร์ อดีตกรรมการผู้จัดการของธนาคารกรุงเทพ พาณิชยการฯ (BBC) แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาทางการเงินและคอลัมน์ิสต์รายหนึ่งในประเทศแคนาดาได้ยกย่องนายราเกษว่าเป็นคนที่ฉลาดที่สุดคนหนึ่งที่เขาเคยพบเป็นบุคคลที่ทั้งดูจริงใจและเต็มไปด้วยกลอุบายในขณะเดียวกัน

¹ - อัยการสูงสุด

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- Master of Comparative Law, University of Illinois, United States of America
- นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกช ลักเสนา ที่ว่ายากเย็นยิ่งนักนั้น สะท้อนออกมาให้เห็นในแง่ของการใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดีถึง 13 ปี พนักงานอัยการได้ประสบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมายตลอดการดำเนินคดีทั้ง 13 ปี ซึ่งขอยกตัวอย่างเล่าถึงอุปสรรคบางประการเพื่อเป็นกรณีศึกษาต่อไป ดังนี้

1. อุปสรรคด้านภาษา

การดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนในประเทศแคนาดาจะต้องดำเนินการเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด เมื่อพิจารณาปริมาณเอกสารและปริมาณสำนวนคำให้การพยานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการนำเสนอข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อศาลแคนาดาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของแคนาดาในแต่ละประเด็นที่นายราเกช ได้แย้งตลอดระยะเวลา 13 ปี แล้วการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกช จะต้องใช้ความสามารถทางภาษาเป็นอย่างมาก ประกอบกับงบประมาณที่จำกัดของทางราชการ ทำให้พนักงานอัยการ สำนักงานต่างประเทศ จะต้องดำเนินการต่าง ๆ ทั้งหมดเอง ซึ่งรวมถึงการจัดทำคำแปลและรับรองคำแปลทั้งหมดเพื่อยื่นต่อศาลแคนาดา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของแคนาดาด้วย

2. อุปสรรคด้านความแตกต่างของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาระหว่างประเทศไทยและประเทศแคนาดา

ปัญหาเรื่องนี้เป็นปัญหาที่พนักงานอัยการประสบตั้งแต่ชั้นเริ่มต้นคดีจนถึงขนาดที่ทำให้พนักงานอัยการจะต้องสอบคำให้การพยานใหม่ และจัดทำคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนคดีนี้ใหม่ทั้งหมดรวมทั้งสอบคำให้การพยานเพิ่มเติมอีกจำนวนหลายปาก

คำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกช ฉบับแรกนั้นถูกจัดทำโดยกรมตำรวจในสมัยนั้นซึ่งเป็นการจัดทำในระหว่างที่พนักงานอัยการยังไม่มีคำสั่งฟ้องนายราเกช คำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนของกรมตำรวจเป็นการแปลสำนวนการสอบสวนในประเทศไทยทั้งหมดส่งเป็นเอกสารให้กับทางการแคนาดา แต่เมื่อกรมตำรวจ

ส่งคำร้องขอดังกล่าวให้กับทางการแคนาดาแล้ว ทางกรแคนาดากลับแจ้งว่าจะยังไม่ดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกช ให้กับประเทศไทยจนกว่าพนักงานอัยการของไทยจะมีคำสั่งฟ้องนายราเกช แล้ว ต่อมาเมื่ออัยการสูงสุดมีความเห็นควรสั่งฟ้องนายราเกช ในเดือนกันยายน 2539 พนักงานอัยการจึงได้รับช่วงต่อสำนวนคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากกรมตำรวจเพื่อมาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 141 วรรคท้าย ซึ่งกำหนดให้พนักงานอัยการ “จัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา”

เมื่อถึงขั้นตอนการพิจารณาชั้นศาลแคนาดาศาลแคนาดาได้พิจารณาพยานหลักฐานแล้วมีคำสั่งไม่รับฟังพยานจำนวน 3 ปากที่กรมตำรวจจัดทำขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะไม่รับฟังพยานปากอื่น ๆ อีกจำนวนหลายปากเนื่องจากศาลแคนาดาไม่เข้าใจในระบบและกระบวนการสอบสวนของไทยโดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

2.1 การสาบานตนของพยานชั้นสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย

ทั้งนี้ตามสนธิสัญญาว่าด้วยส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันระหว่างกรุงสยามกับอังกฤษซึ่งประเทศแคนาดา สืบสิทธิใช้บังคับกับประเทศไทย ข้อ 10 กำหนดให้คำให้การพยานที่จะรับฟังได้นั้นจะต้องเป็นคำให้การพยานที่มีการสาบานตนแล้ว ดังนั้น คำให้การพยานของฝ่ายไทยจะรับฟังในศาลแคนาดาได้ต่อเมื่อพยานเหล่านั้นสาบานตนแล้วเท่านั้น อย่างไรก็ตาม อย่างที่แจ้งให้ทราบแล้วว่าเอกสารขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนของกรมตำรวจนั้นเป็นการแปลสำนวนการสอบสวนทั้งฉบับเป็นภาษาอังกฤษ แล้วส่งให้กับทางการแคนาดาซึ่งปกติแล้วในการสอบสวนพยานของพนักงานสอบสวนของไทยนั้น กฎหมายไทยไม่ได้กำหนดให้พยานจะต้องสาบานตนด้วยวาจาก่อนให้ปากคำ แม้แบบฟอร์มบันทึกคำให้การพยานของกรมตำรวจมีถ้อยคำว่า “ข้าพเจ้าสาบานตนแล้วขอให้การว่า” อยู่ในแบบฟอร์มอยู่แล้วเป็นมาตรฐาน แต่ปกติแล้ว

พนักงานสอบสวนของไทยก็ไม่ได้ให้พยานสาบานตนด้วยวาจาก่อนให้ปากคำ เพียงแต่เมื่อพยานให้การเสร็จแล้วพนักงานสอบสวนก็จะอ่านบันทึกคำให้การของพยานให้พยานฟังและให้พยานนั้นลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน นายราเกชา ได้แย้งในประเด็นนี้โดยได้นำพยานที่ให้ถ้อยคำกับพนักงานสอบสวนของไทยไปเบิกความในศาลแคนาดาซึ่งแจ้งว่าแท้จริงแล้วพนักงานสอบสวนไม่ได้ให้พยานสาบานตนก่อนเบิกความ แม้บันทึกคำให้การพยานจะแจ้งว่า “ข้าพเจ้าสาบานตนแล้วขอให้การว่า” ก็ตาม โดยนัยแล้วเป็นการบอกว่าพนักงานสอบสวนบันทึกถ้อยคำอันเป็นเท็จลงในบันทึกคำให้การซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของเอกสารเป็นอย่างมาก เมื่อบันทึกคำให้การพยานขัดกับความเป็นจริงเช่นนี้ทำให้ศาลแคนาดาไม่คำสั่งตัดพยานสำคัญ 3 ปากโดยมีเหตุอันควรเชื่อว่าบันทึกคำให้การพยานนั้นพยานไม่ได้สาบานตนก่อนให้การตามเงื่อนไขที่ปรากฏในสนธิสัญญาฯ ข้อ 10

พนักงานอัยการของไทยจึงได้ขอให้อัยการแคนาดาร้องขอต่อศาลแคนาดาเพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานอัยการของไทยชี้แจงข้อกฎหมายไทยในประเด็นดังกล่าวว่าตามกฎหมายไทยการสาบานตนชั้นสอบสวนกฎหมายไม่ได้กำหนดรูปแบบของการสาบานตนไว้ ดังนั้นการสาบานตนในชั้นสอบสวนสามารถทำในรูปแบบใดก็ได้ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบวาจาหรือลายลักษณ์อักษรและการดำเนินการของพนักงานสอบสวนของไทยก็เข้าข่ายเป็นการให้พยานสาบานตนโดยลายลักษณ์อักษรแล้ว (Written Oath) เนื่องจากพนักงานสอบสวนได้มีการอ่านบันทึกคำให้การทั้งฉบับให้พยานฟังและให้พยานลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน นอกจากนี้ พนักงานอัยการของไทยยังจัดให้มีการสอบสวนพยานชุดเดิมใหม่ทั้งหมดโดยกำหนดให้มีการสาบานตนด้วยวาจาก่อนและลงบันทึกคำให้การของพยานเหล่านั้นให้ศาลแคนาดา ก่อนที่ศาลแคนาดาจะตัดสินชี้ขาดในประเด็นเรื่องนี้อีกทั้งพนักงานอัยการของไทยก็ยังได้นำพยานผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายไทยซึ่งเป็นอดีตผู้พิพากษาศาลฎีกาไปเบิกความยืนยันในประเด็นข้อกฎหมายเรื่องนี้ในศาลแคนาดา

อีกด้วย ต่อมาศาลแคนาดาจึงมีคำสั่งรับฟังพยานของฝ่ายไทยทุกปากที่พนักงานอัยการจัดทำไปให้ใหม่

2.2 การที่กรมตำรวจใช้โรงแรมดุสิตธานี เป็นสถานที่ทำการสอบสวน แต่ลงบันทึกในบันทึกคำให้การพยานว่าสอบสวนพยานที่กรมตำรวจ

เรื่องนี้ฝ่ายนายราเกชา ได้ตั้งข้อสังเกตเพื่อทำลายน้ำหนักคำให้การพยานของฝ่ายไทยว่า ขณะที่กรมตำรวจสอบสวนคำให้การพยานนั้นได้สอบสวนที่โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ แต่กลับบันทึกในคำให้การพยานว่าสอบสวนที่กรมตำรวจ โดยนายราเกชา ได้นำพยานที่ให้การไว้กับพนักงานสอบสวนไปเบิกความในศาลแคนาดาว่าที่แท้จริงแล้วมีการสอบสวนคำให้การพยานที่โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ มิใช่กรมตำรวจ อันทำให้ศาลแคนาดาสงสัยในความถูกต้องของข้อเท็จจริงในบันทึกคำให้การพยานในส่วนอื่น ๆ ไปด้วย ซึ่งหากศาลแคนาดาเชื่อเช่นนั้นจะเป็นผลเสียต่อนักพยานของฝ่ายไทยเป็นอย่างมาก พนักงานอัยการของไทยได้พยายามชี้แจงข้อกฎหมายกับศาลแคนาดาว่า เนื่องจากกรมตำรวจต้องการเร่งรัดการสอบสวนคดีนี้ จึงได้ใช้งบประมาณของกรมตำรวจเพื่อเช่าสถานที่ในโรงแรมดุสิตธานีเพื่อจัดทำเป็นสำนักงานชั่วคราวของกรมตำรวจ ดังนั้นโดยนัยแห่งความเป็นจริงแล้วสถานที่เช่าในโรงแรมดุสิตธานีจึงถือเป็นสถานที่ทำงานของกรมตำรวจเพื่อการเฉพาะกิจนั่นเอง ประกอบกับพนักงานอัยการได้จัดทำบันทึกคำให้การพยานซึ่งมีการสอบสวนที่สำนักงานอัยการสูงสุดใหม่ทั้งหมดเพื่อเสนอต่อศาลแคนาดา ก่อนที่ศาลแคนาดาจะมีคำสั่งในเรื่องนี้ ต่อมาภายหลังเมื่อศาลแคนาดาได้รับฟังคำชี้แจงของพนักงานอัยการของไทย จึงไม่ติดใจในประเด็นนี้อีกต่อไป

3. การพิสูจน์ความผิดสองรัฐ (Double criminality)

การดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นการพิสูจน์ว่าผู้ต้องหากระทำความผิดตามกฎหมายไทยเท่านั้นไม่เพียงพอตามหลักสากลว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

และสนธิสัญญาว่าด้วยส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันระหว่าง กรุงเทพมหานครกับอังกฤษ ซึ่งประเทศแคนาดาสิทธิใช้บังคับกับประเทศไทยนั้น จะต้องมีการพิสูจน์ด้วยการกระทำของผู้ต้องหาตั้งกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายแคนาดาฉบับไหน มาตราใด จึงจะสามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ ซึ่งเป็นส่วนที่ยากของพนักงานอัยการของไทยซึ่งคุ้นเคยกับกฎหมายไทยเท่านั้น ดังนั้น พนักงานอัยการของไทยจึงต้องศึกษากฎหมายของประเทศแคนาดาพอสมควร และจะต้องประสานงานกับพนักงานอัยการแคนาดาอย่างใกล้ชิดในการพิสูจน์ความผิดสองรัฐดังกล่าว ซึ่งประเด็นสำคัญที่สุดที่พนักงานอัยการจะต้องนำสืบให้ศาลแคนาดาเห็นชัดคือประเด็นที่ว่า นายราเกซา ได้ทรัพย์สินเข้ากระเป๋าดตนเองอย่างไร ซึ่งพนักงานอัยการได้สอบ สนวนพยานบุคคลเพิ่มเติมอีกจำนวนหลายปากและนำเสนอเอกสารหลายฉบับเพื่อชี้ให้ศาลแคนาดาเห็นเส้นทางทางการเงิน รวมทั้งผลประโยชน์ที่นายราเกซา ได้ไปจากการกระทำความผิด ทั้งนี้เพื่อให้ศาลแคนาดาเห็นว่า การกระทำของนายราเกซา เป็นความผิดตามกฎหมายแคนาดาด้วย

4. การนำพยานปากสำคัญไปเบิกความที่ศาลแคนาดา

แม้ปกติแล้วการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน ศาลจะยอมรับฟังคำให้การพยานซึ่งเป็นสายลักษณะอักษรได้ แต่เนื่องจากการต่อสู้คดีของนายราเกซา มักจะนำพยานฝ่ายของตนไปเบิกความที่ศาลแคนาดาฯ ซึ่งอาจจะทำให้พยานของฝ่ายนายราเกซา มีน้ำหนักมากขึ้น พนักงานอัยการจึงต้องนำพยานปากสำคัญไปเบิกความที่ประเทศแคนาดาด้วยตนเอง ซึ่งการนำพยานไปเบิกความ พนักงานอัยการจะต้องดำเนินการอย่างรัดกุมที่สุด เนื่องจากนายราเกซา อาจเปิดประเด็นใหม่ ๆ อยู่เสมอ และอาจมีการเรียกพนักงานอัยการของไทยที่เดินทางไปประเทศแคนาดาขึ้นเบิกความในศาลแคนาดาด้วย ซึ่งจะทำให้การพิจารณาตัดสินศาลเนิ่นช้าออกไปอีก

5. ระบบการอุทธรณ์ในคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศแคนาดา

ตามกฎหมายไทยคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนสามารถอุทธรณ์ได้เพียงศาลเดียว คำตัดสินของศาลอุทธรณ์ถือเป็นที่สุดไม่สามารถฎีกาต่อไปได้อีก แต่ในประเทศแคนาดาซึ่งใช้ระบบกฎหมาย Common Law ได้เปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนสามารถอุทธรณ์ฎีกาได้อย่างน้อย 4 ศาล กล่าวคือ เมื่อศาลชั้นต้นตัดสินสามารถอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ เมื่อศาลอุทธรณ์ตัดสินสามารถร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาได้อีก และเมื่อผ่านขั้นตอนของศาลแล้วเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของแคนาดามีคำสั่งให้ส่งตัวแล้ว นายราเกซา ยังสามารถอุทธรณ์คำสั่งของรัฐมนตรีว่าต่อศาลอุทธรณ์ได้อีก และเมื่อศาลอุทธรณ์มีคำตัดสินแล้ว นายราเกซา ยังขอใช้สิทธิร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาได้อีก ซึ่งขั้นตอนการอุทธรณ์และขออนุญาตฎีกาแต่ละช่วงกินระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีจึงทำให้คดีล่าช้าเป็นอย่างมาก

6. การเปลี่ยนแปลงของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายราเกซา ได้ใช้สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในปี พ.ศ. 2540 และ 2549 มาเป็นเหตุแห่งการโต้แย้งของคดีทำให้คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนล่าช้าออกไปเป็นระยะเวลานานถึง 13 ปี กล่าวคือ

6.1 เมื่อประเทศไทยเริ่มใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

นายราเกซา ได้ยื่นขอโต้แย้งต่อรัฐมนตรียุติธรรมของแคนาดาอ้างว่า หมายจับที่ทางการไทยใช้ในการจับกุมตนที่ประเทศแคนาดาเมื่อปี พ.ศ. 2539 นั้น ได้สิ้นผลไปแล้วโดยผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดให้ศาลเท่านั้นเป็นผู้ออกหมายจับ แต่หมายจับที่ใช้ในคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกซา

นั้นเป็นหมายจับที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อนรัฐธรรมนูญปี 2540 มีผลใช้บังคับและหมายจับดังกล่าวสิ้นผลบังคับใช้ไปแล้ว ซึ่งพนักงานอัยการต้องชี้แจงข้อกฎหมายต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของแคนาดาถึงความสมบูรณ์ของหมายจับเดิมที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและได้ประสานกับศาลยุติธรรมในการออกหมายจับฉบับใหม่ส่งไปยังประเทศแคนาดา ซึ่งต่อมาศาลแคนาดายอมรับถึงความสมบูรณ์ของทั้งหมายจับฉบับเก่าและฉบับใหม่ซึ่งพนักงานอัยการส่งไปให้

6.2 เหตุการณ์ปฏิวัติวันที่ 19 กันยายน 2549

เหตุการณ์ปฏิวัตินี้ดังกล่าว ทำให้ในวันที่ 3 ตุลาคม 2549 นายราเกซา อาศัยเป็นเหตุยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของแคนาดาโดยอ้างว่าการรัฐประหารในประเทศไทยเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ทำให้สิทธิของตนตามกฎหมายไทยถูกระทบและไม่เป็นไปตามคำรับรองที่รัฐบาลไทยเคยให้ไว้กับทางการแคนาดาว่าประเทศไทยจะรับรองเรื่องความปลอดภัยและสุขภาพของนายราเกซา สิทธิในการติดต่อทนายความและการเข้าเยี่ยมโดยสถานเอกอัครราชทูตแคนาดา ซึ่งต่อมาพนักงานอัยการของไทยได้ยื่นเรื่องชี้แจงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแคนาดาจนรัฐมนตรีฯ เข้าใจสถานการณ์ของประเทศไทย และ ต่อมาวันที่ 19 ธันวาคม 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของแคนาดามีคำสั่งยื่นตามคำสั่งเดิมที่ให้อภัยนายราเกซา เป็นผู้ร้ายข้ามแดนให้ประเทศไทย อย่างไรก็ตามประเด็นดังกล่าวทำให้นายราเกซา มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งรัฐมนตรีฯ ต่อศาลอุทธรณ์แคนาดา และยื่นขออนุญาตฎีกาต่อไป ทำให้คดียืดยาวออกไปอีก โดยนายราเกซา ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาแคนาดาและศาลฎีกาแคนาดามีคำสั่งไม่ให้ฎีกาในวันที่ 29 ตุลาคม 2552 จึงทำให้คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกซา ถึงที่สุดรวมระยะเวลาการต่อสู้คดีถึง 13 ปี ข้ามศตวรรษจากปี ค.ศ. 1996 ถึงปี ค.ศ. 2009

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการต่อสู้คดีกับพ้อมดทางการเมืองรายสำคัญของไทย

แม้ประเทศไทยจะได้รับตัวนายราเกซากลับมาแล้ว แต่การดำเนินคดีอาญากับนายราเกซา ในประเทศไทยเพิ่งจะเริ่มขึ้น ที่สำคัญการส่งตัวนายราเกซา ของทางการแคนาดานั้นเป็นเพียงการส่งตัวให้ทางการไทยดำเนินคดีกับนายราเกซา ในคดีเดียวคือ คดีบริษัทซีทีเทรดดิ้ง จำกัด แต่ในประเทศไทยนายราเกซา ถูกกล่าวหาดำเนินคดีอาญามากกว่า 20 คดี ซึ่งทางการไทยไม่ได้อำนาจให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนในคดีอื่น ๆ ด้วยโดยเกรงว่าหากร้องขอไปจะทำให้คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนนายราเกซา เกิดความล่าช้าไม่สิ้นสุดจนอาจทำให้คดีอาญาในประเทศไทยขาดอายุความทั้งหมดได้ เมื่อไม่ได้อำนาจให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนในคดีอื่น ๆ ประเทศไทยก็มีพันธกรณีตามประกาศสัญญาว่าด้วยส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันในระหว่างกรุงสยามกับอังกฤษข้อ 6 ซึ่งกำหนดว่า “ผู้ร้ายที่ส่งไปให้แล้วนั้น ห้ามไม่ให้ประเทศที่รับตัวไปนั้นเอาไปกักขังหรือชำระโทษอย่างอื่น ๆ นอกจากโทษที่ร้องขอรับตัวไป...” (A person surrendered can in no case be detained or tried in the State to which the surrender has been made, for any other crime or on account of any other matters than those for which the extradition shall have taken place,...) ดังนั้นประเทศไทยจึงยังไม่สามารถกักขังหรือชำระโทษนายราเกซา ในคดีอื่น ๆ นอกจากคดีบริษัทซีทีเทรดดิ้ง จำกัด ได้จนกว่าทางการแคนาดาจะให้ความยินยอมในการดำเนินคดีดังกล่าวแก่ประเทศไทยตามหลักสากลในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเรื่องความผิดเฉพาะเรื่อง (Rule of Specialty) ซึ่งขณะนี้พนักงานอัยการของไทยได้ดำเนินการขอความยินยอมดังกล่าวไปแล้วโดยพนักงานอัยการของไทยจะต้องนำเสนอพยานหลักฐานตามที่กฎหมายภายในของแคนาดากำหนดจึงจะสามารถได้รับความยินยอมดังกล่าวจากทางการแคนาดาและหากยังไม่ได้ได้รับความยินยอมดังกล่าวจากทางการแคนาดาประเทศไทยก็มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามประกาศสัญญาดังกล่าวนอกจากนี้ในคดีบริษัทซีทีเทรดดิ้ง จำกัด ซึ่งทางการแคนาดาส่งตัวนายราเกซา ให้ประเทศไทยดำเนินคดีนั้น

พนักงานอัยการยังคงต้องฟ้องร้องดำเนินคดีกับ นายราเกชฯ อีกครั้งในศาลอาญาของไทยโดยต้อง นำพยานเข้าสืบในชั้นศาลไทยใหม่ทั้งหมด แต่คราวนี้ เป็นการต่อสู้ในประเทศไทยตามกฎหมายไทย ซึ่งพนักงานอัยการมีความชำนาญอยู่แล้ว คงต้องคอย จับตามองกันต่อไปว่านายราเกชฯ จะมีข้อต่อสู้อะไรใหม่ ๆ ให้พนักงานอัยการได้พิจารณาอีกในอนาคต

